Maa- ja metsätalousministeriö
Jord- och skogsbruksministeriet
Ministry of Agriculture and Forestry

LAUSUNTO 5.12.2024

erityisasiantuntija Auli Nurmi
johtava asiantuntija Elina Pahkala
johtava asiantuntija Sanna Viljakainen

Eduskunnan lakivaliokunta

KANSALAISALOITE KANNABIS LAILLISEKSI, SÄÄNNELLYKSI JA VEROLLE (KAA 2/2024 VP)

Eduskunnan lakivaliokunta on pyytänyt maa- ja metsätalousministeriön asiantuntijalausuntoa kansalaisaloitteesta Kannabis lailliseksi, säännellyksi ja verolle (KAA 2/204 vp). Pyydettynä lausuntona, jossa maa- ja metsätalousministeriö lausuu ministeriön hallinnonalaan kuuluvista eli hampun viljelyyn ja elintarvikekäyttöön liittyvistä seikoista, maa- ja metsätalousministeriö esittää kunnioittaen seuraavaa.

Kansalaisaloitteen alakohdassa ”Hamppu ja kannabis kohentavat maataloutta” alla todetaan muun muassa, että kannabiksen kasvattaminen voisi virvoittaa kuihtuvien maaseutukuntien kituvan talouden, kieltolaki haittaa hamppuyrittäjien toimintaa turhaan ja että Suomen nollatoleranssi THC:lle tekee hampunkasvattamisesta hankalaa, koska kaikissa hamppukasveissa (eli kannabiskasveissa) on jonkin verran THC:tä, vaikka kasvit eivät päihteeksi kelpaisikaan. Lisäksi kansalaisaloitteen edellä mainitussa alakohdassa todetaan, että hampulla on jopa tuhansia eri käyttötarkoituksia.

Hampun päihdekäyttö on kriminalisoitu Suomessa. Hampun viljely on ollut laillista jo pitkään Suomessa. Hamppua on viljelty vuosituhansia ja sitä on jalostettu muun muassa köysiksi, öljyksi, rohdoksiksi, kankaiksi, rehuksi ja elintarvikkeiksi. Hampun eri ainesosia hyödynnetään myös esimerkiksi kosmetiikka-, auto- ja rakennusteollisuudessa ja sillä on maataloudessa sekä koti- ja lemmikkieläintalouksissa useita käyttökohteita. Lisäksi hamppu tuo monipuolisuutta kasvilajivalikoimaamme ja toimii hyvänä esikasvina seuraavalle viljelykasville.

Suomessa kuitu- ja öljyhampun viljelyala on viime vuosina kasvanut ja on tällä hetkellä lähes 3 000 hehtaaria ja hampun viljelypinta-alan ennakoidaan kasvavan edelleen. Lailliselle hampun viljelylle ei ole asetettu esteitä. Öljy- ja kuituhampun viljelyn ehtoja ja sallittuna viljelynä on viljellä hamppulajiketta, jonka THC-pitoisuus (tetrahydrokannabinoli) ei ylitä 0,3 prosenttia. Suomessa on tällä hetkellä yksi Euroopan unionin virallisessa lajikeluettelossa oleva hamppulajike (Finola), joka täyttää edellä mainitun THC-pitoisuusvaatimuksen ja on kasvuaikavaatimukseltaan Suomen olosuhteisiin soveltuva lajike. Hampun viljelyä valvovat elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset, jotka kohdistavat valvonnan noin 30 prosenttiin Suomen vuosittaisesta hampun viljelyalasta. Valvonnan kohteena olevilta peltolohkoilta kerätään näytteet, joista analysoidaan THC-pitoisuus.

Hamppua on hyödynnetty elintarvikkeena pitkään. Elintarvikkeena on sallittua käyttää muun muassa hampun siemeniä ja niistä saatavia tuotteita, hampun siemenöljyä ja hampun lehdistä valmistettua vesiuutetta. Edellä mainitun hampun viljelyä koskevan

THC -pitoisuusrajan 0,3 prosentin lisäksi elintarvikkeina käytettäville hampun siemenille, hampunsiementuotteille ja hamppuöljylle on asetettu THC:n raja-arvot (3 mg/kg / 7,5 mg/kg) Euroopan unionin niin sanotussa vierasaineasetuksessa (EU) 2023/915[1]. Tämän pitoisuuden alittavia siemeniä on siis täysin laillista käyttää elintarvikkeena. Lisäksi tällä hetkellä on Euroopan unionin tason keskustelussa THC:n raja-arvot vesiuutteena käytettäville hampun lehdille sekä rehuksi käytettäville hamppujakeille.

CBD (kannabidioli) katsotaan Euroopan unionissa niin sanotuksi uuselintarvikkeeksi, jonka markkinoille saattaminen vaatii Euroopan unionin uuselintarvikeasetuksen (EU) 2015/2283[2] mukaisen luvan. Useita CBD-hakemuksia on tällä hetkellä Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen EFSAn turvallisuusarvioinnissa.

Alla linkkejä eri ohjeisiin hampun viljelyyn ja hamppuun elintarvikkeena ja linkki Euroopan unionin viralliseen kasvilajikeluetteloon:

Hampun viljely- ja valvontaohjeet Ruokaviraston Internet -sivulta:
https://www.ruokavirasto.fi/tuet/maatalous/oppaat/hakuoppaat/hakuoppaat/hamppu/hamppu-2024/
https://www.ruokavirasto.fi/tuet/maatalous/oppaat/valvontaohjeet/hampun-valvontaohje/hampun-valvontaohje-2024/

Hamppu elintarvikkeena: https://www.ruokavirasto.fi/elintarvikkeet/elintarvikeala/ainesosat-ja-sisalto/uuselintarvikkeet-ja-uudet-prosessit/hamppu-elintarvikkeena/

Euroopan unionin virallinen kasvilajikeluettelo: Plant variety catalogues, databases & information systems - European Commission

[1] Tiettyjen elintarvikkeissa olevien vierasaineiden enimmäismääristä ja asetuksen (EY) N:o 1881/2006 kumoamisesta annettu komission asetus (EU) 2023/915
[2] Uuselintarvikkeista, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1169/2011 muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 258/97 ja komission asetuksen (EY) N:o 1852/2001 kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2015/2283